

Avstå inte från gammaglobulinprofylax på grund av feber!

Uppmaningen illustreras av följande fall.

Ett föräldrapar och deras 3-åriga dotter skulle i januari 1997 resa till Etiopien för att hämta ett adoptivbarn. Inför avresan kontaktades vårdcentralen men då alla tre hade luftvägsinfektion med feber avråddes de från att ta vaccinationer och gammaglobulin.

Familjen vistades i Addis Abeba cirka en vecka. Fem veckor efter hemkomsten insjuknade mamman med feber, buksmärter och aptitlöshet. Hon remitterades till infektionsmottagningen där man uteslöt malaria, leverprov togs ej. Hon sökte åter vård två veckor efter sjukdomsdebuten på grund av tillkomst av ikterus. Det framkom då att även maken känt sig hängig ett par veckor tidigare. Båda var IgM anti-HAV-positiva. Såväl den treåriga dottern som det nyadoperade spädbarnet, båda symtom-

fria, visade sig också vara IgM anti-HAV-positiva, men med normala transaminaser.

En omfattande smittspårning påbörjades, och gammaglobulin gavs till släktingar, grannar och lekkamrater som varit på kalas hos, eller nära umgåtts med, familjen. Sammanlagt gavs gammaglobulin till ett hundratal personer.

Någon vecka senare insjuknade en 4-årig lekkamrat till dottern med buksmärter och feber och visade sig ha en akut hepatit A. Barnen hade bl a badat i badkar tillsammans. Flickan hade fått gammaglobulin just före sjukdomsdebuten. En jämnårig kusin som varit på besök hos denna flicka, insjuknade i liknande symtom just före påskhelgen. Man kunde inte få virusdiagnostik utförd just då, vilket ledde till att man »för säkerhets skull» gav gammaglobulinprofylax till ett 40-tal personer på en an-

nan ort. Hepatit-serologin visade sig dock senare vara negativ.

Indexfallet fick ett långdraget tvåfasigt sjukdomsförlopp med en mängd sjukhusbesök som följde. Transaminaserna normaliserades först efter fem månader. Sjukskrivningstiden blev dock »endast» fyra veckor då patienten även tog ut barnledighet.

Slutsats:

Gammaglobulin är passivt överförd antikroppar som ej leder till aktivering av immunförsvaret. Gammaglobulin kan ges oberoende av feber eller andra infektionssymtom – att inte ge det på grund av feber kan däremot leda till onödigt lidande och stora kostnader.

Gunilla Goscinsky
avdelningsläkare,
infektionskliniken,
Akademiska sjukhuset,
Uppsala

Bättre produkt och utbildning prishöjde TVT-set

Hans Frykman kritiserar i ett korrespondensinlägg i Läkartidningen 3/98 Johnson & Johnson för deras prissättning på TVT-instrumentariet. Tyvärr missade redaktionen att sända oss kopia av inlägget före publicering; därför detta försenade svar.

Johnson & Johnson har förvärvat patent- och marknadsföringsrättigheterna från Medscand som vi samarbetat med vid utvecklingen av produkten i Sverige.

Utvecklingsarbetet har bl a resulterat i ett nytt nätband med en porstruktur som visats ge en förbättrad fysiologisk funktion efter operation. Vidare har materialets inerta egenskaper minimerat problem med avstötning och infektion jämfört med tidigare använda material.

Vi har också förbättrat produktsäkerheten så att produkten uppfyller internationella krav beträffande (Good Manufacturing Practice) GMP. Detta har resulterat i bl a en ny steriliseringsmetod. Investeringar görs för närvarande och kommer att krävas i framtiden för att ytterligare dokumentera metodens kliniska effektivitet samt förbättra produktens funktionsprestanda.

Ethicon, Johnson & Johnson har som

affärsprincip att vid marknadsföring av produkter inom nya områden finansiera och arrangera utbildning för användare för att öka säkerheten. Detta torde vara väl känt från bl a vår verksamhet inom minimalinvasiv kirurgi. Omfattande utbildning har genomförts och pågår kring TVT-metoden. En ny, utökad säljorganisation hos Ethicon kommer att säkerställa en hög servicegrad, uppföljning och support till klinikerna.

Den tidigare låga prissättningen på produkten har reflekterat en vilja att kompensera kliniker, främst i Sverige, som deltagit i att kliniskt utvärdera den nya operationsmetoden och har på intet sätt varit kostnadstäckande. De investeringar som nämnts ovan är bas för den nya internationella prissättningen av produkten.

Som Hans Frykman själv påpekar ger operationsmetoden signifikanta kostnadsbesparingar – kort operationstid, utförande i lokalanestesi och förkortad sjukhusvistelse.

Bertil Österberg
dr med,
utvecklingschef,
Johnson & Johnson AB

Att alla har lika värde stämmer inte

ILäkartidningen 49/97 läser jag Bertil Fredholms välskrivna och roande krönika »Våra genetiska olikheter befäster idéen om allas lika värde». Uttrycket används inte sällan av politiker och dessa kommer säkerligen att glädja sig åt försvaret av idéen.

Jag förstod till fullo budskapet att vissa egenskaper idag kan vara av större vikt för mänsklighetens överlevnad i framtiden. Under vikingatiden var andra egenskaper viktigare än de som är av vikt i dataåldern.

Jag är också införstådd med uppfattningen att genotypen kan påverkas av uppfostran och samhälleliga åtgärder.

Det finns emellertid defekta anlag som inte låter sig korrigeras av omgivningsfaktorer. Hit hör vissa kriminella anlag som uttrycker sig i abnorma drifter, vilket inger tvivel på idéns värde. Jag har t ex svårt att förstå att den som begick det bestialiska mordet på Hörbyflickan Helen har samma värde som moder Theresa. – Idén om allas lika värde är i sin generaliserande användning en klyscha som inte är värd att försvara.

Birger Åstedt
professor emeritus, Lund